

De andere kant

Ingrid van de Kastele

Taalcoach en meer

Copyright © 2018 Ingrid van de Kastele
Herzien 2019
Nieuwe update in juli 2021 vanaf blz. 118
Auteur: Ingrid van de Kastele

Omslagontwerp: Ingrid van de Kastele

ISBN 9789402176537

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De andere kant

2018

Inhoud

Ken je dat gevoel?	5
Voor wie?	7
Kennis maken	10
Verschillende termen	11
En dan?	13
Het begin	15
Nour	17
Interpretaties	20
En verder	23
Taim	26
De kinderen	30
Nieuwe ervaring	34
Yara	36
Guda	41
Ahmed en Leila	46
Naima	51
Raneem	55
Aan tafel!	58
Taalscholen	60
Het huiswerk	65
De examens	68
Nog meer examens	75
Het platform	80
De columns	82
Oh, werkt dat hier zo?	86
Welkom!	89
Leesmaatjes	93
Stage	97
De Participatieverklaring	99
De woonomgeving	105
De wandelgangen	108
Gedachtes	111
Gwoon	113
Tsja	115
Nieuwste update	117
Bijlages	144
Update 2021	118

Ken je dat gevoel?

Ken je dat gevoel? Dat je van alles en nog wat mee maakt en denkt: daar kan ik wel een boek over schrijven! Dat dacht ik ook en ik heb het gedaan. Het resultaat daarvan heb je nu in handen. De afgelopen drie jaar heb ik veel nieuwe ervaringen opgedaan in een voor mij nieuwe wereld. Vrijwilligerswerk, met als basis taalcoach zijn voor vluchtelingen. Ik kreeg te maken met allerlei zaken. Positief en negatief en ik schrijf over mijn ervaringen in beide gevallen.

Over wat ik ervaren heb met, in hoofdzaak, Syrische vluchtelingen en hoe ik, als Nederlander, aankijk tegen de weg die zij af moeten leggen om hun doel te bereiken: Een zelfstandig leven leiden in Nederland. Daar komt de titel vandaan: Aan de andere kant. Ik hoop dat je bij het lezen af en toe denkt: ‘Van die kant had ik het nog niet bekeken’.

Wat lezers, zowel mensen die mij kennen als mensen die mij niet kennen, tot nu toe vertellen, is dat zij het boekje veelzijdig vinden: Een inkijkje in de levens van nieuwe Nederlanders; ontroerende fragmenten; de vinger op zere plekken; tips voor taalcoaches; info van websites; maar vooral veel verbazing.

Er is al ongelooflijk veel geschreven rond het thema vluchtelingen. En ik realiseer me goed dat ik maar een héél klein stukje belicht. Wat ik meemaak met de mensen waar ik over schrijf, zijn bovendien kleine problemen als je bijvoorbeeld kijkt naar de vluchtelingen die nog in kampen in Libanon, Turkije, Griekenland, enz. enz. wonen. Maar ook de mensen die al wel in Nederland zijn, maar nog in een AZC wonen. In tegenstelling tot die mensen hebben de mensen waar je over gaat lezen in dit boekje al een status, woonruimte en enigszins zicht op een toekomst. Wat kan ik nog toevoegen?

Mijn belangrijkste invalshoek is het leren van de taal; mijn taal, Nederlands. Ik ben er met andere ogen naar gaan kijken. Hoe ingewikkeld onze taal is. Hoe belangrijk in het algemeen taal is. Natuurlijk weet iedereen dat, maar soms word je je van zaken opeens bewust. Hoe je hele toekomst van, het al dan niet voldoende beheersen

van, een taal kan afhangen. Mijn bedoeling is om dat duidelijk te maken aan de hand van praktijkvoorbeelden en door mijn gesprekken en ontmoetingen met mensen die mijn taal moesten leren. Taal was de 'binnenkomer' en praten het doel. Met als uiteindelijk doel de benodigde examens halen.

De gespreksonderwerpen waren divers. Regelmatig kwam de Islam ter sprake, vooral omdat de daarbij behorende levenswijze zo verweven is met de manier van leven van de meeste mensen die ik ontmoette. Ik vertel erover, daar waar het in de ontmoeting een rol speelde. Ikzelf kende de Islam uit de boeken, maar nu kreeg ik er mee te maken in de praktijk. De verschillen in interpretatie, de moeilijkheden ermee te leven in ons land. Maar vooral de verbazing die ik vaak had over het belang van het 'moeten' leven volgens de regels voor veel mensen.

Voor wie?

Voor wie schrijf ik en wat wil ik bereiken? Dat was van alle mensen, die ik bij het schrijven raadpleegde, de vraag. Tijdens het schrijven, merkte ik dat ik eigenlijk vooral schrijf voor de mensen die er niet veel van weten. De mensen die wetenschappelijke artikelen, verslagen, statistieken en studies over dit onderwerp niet lezen, maar ook in de praktijk van het dagelijks leven weinig of niets te maken hebben met vluchtelingen. Of hun ogen ervoor sluiten. De mensen die af en toe een kop in een krant zien staan over vluchtelingen. De mensen die denken: ‘Het zal wel’. Of: ‘Alweer over vluchtelingen’. Of: ‘Vluchtelingen in mijn gemeente?’ En dan opeens: ‘Vluchtelingen in mijn straat?!?’ Hoewel er in mijn gemeente straten zijn, waar nooit vluchtelingen zullen komen wonen.

Laatst las ik op een Facebooksite voor inwoners van mijn gemeente in een reactie op een bericht: “Wonen hier eigenlijk wel vluchtelingen? Ik zie ze nooit”. Tsja, het zijn net mensen.

Zoiets lezen, snijdt mij door de ziel. Ik sprak iemand die zei: ‘Ja, er woont zo’n hoofdhoek bij mij op de hoek. Ze loopt altijd alleen rond met een buggy en een kind”. Ik vroeg of zijzelf wel eens hallo of zoiets zei tegen de vrouw. “Nee, waarom?” “En als het nou een nieuwe Nederlandse buurvrouw was?” Toch een stilte.

Dat zijn onder andere de mensen waar ik voor schrijf. Wat mij opviel, was dat ik opeens voor de één: “Iemand die die vluchtelingen helpt” werd en voor de ander “Iemand die vluchtelingen helpt.” Eén woordje minder, maar een groot verschil. Maar als mensen die een vinger in de pap hebben het toevallig lezen en aan het denken worden gezet, is dat mooi meegenomen. “Eigenlijk toch dom, gek, raar, vreemd dat we dat zo regelen? En ik werk daaraan mee?” Misschien komt dit meer binnen dan een rapport, verslag of statistiek.

Begrip voor de andere kant is wat ik vooral wil bereiken.

Een andere belangrijke groep waar ik voor schrijf zijn de mensen die erover denken vrijwilligerswerk te gaan doen dat te maken heeft met vluchtelingen. Een citaat uit een korte en bondige reactie die ik kreeg na

de eerste opzet van dit boekje. Mooier had ik het zelf niet kunnen zeggen en mede de stimulans die ik nodig had om door te gaan:

“Dit vind ik nou echt een boekje dat door iedereen gelezen moet worden, die nog een laatste duwtje nodig heeft om als vrijwilliger aan de slag te gaan. Of je nou taalcoach wilt zijn of op een andere manier je steentje wilt bijdragen aan het inburgeren van nieuwkomers. Je wordt er als lezer enthousiast van, maar je weet ook meteen dat de dingen anders lopen dan je zou verwachten.”

Ook schrijf ik voor mijn familie, vrienden en kennissen. “Ik heb het druk. Met vluchtelingen.” “Ja, en? Wat doe je dan?” De stijl van dit boekje is daardoor geworden alsof ik met koffie of een wijntje tegenover je op de bank zit en aan jou vertel wat ik meemaak, denk en ervan vind.

Verwacht door deze stijl dus geen literatuur. Spreektaal blijkt mijn schrijfstijl te zijn. Sommige onderwerpen heb ik aangevuld met officiële taal uit fragmenten van websites om zaken te verduidelijken. En soms komt mijn privéleven om de hoek kijken.

Ik schrijf voor de mensen óver wie ik schrijf. Niet specifiek deze personen, maar degenen die ik in het boekje noem: “De nieuwe Nederlanders”. Ik hoop dat ze enige steun voelen als ik beschrijf hoe een Nederlander kijkt naar wat zij moeten leren. Dat er begrip is voor de taalmoeilijkheden die ze tegenkomen op weg naar hun doel.

Na de eerste druk kreeg ik een mooie reactie van één van hen: “Het is meer dan een boek. Het is ons leven door andere ogen”

En ik schreef voor mijn moeder. Ze woonde, tijdens het schrijfproces, in een verzorgingshuis en ik was niet het type dochter dat op vaste tijden langskwam. Misschien lezen haar medebewoners het, want die zeiden graag op meelijwekkende toon tegen mijn moeder: “Jouw dochter komt ook niet vaak hè?” Mijn moeder zei dan: “Die doet duizend andere dingen die nuttiger zijn dan hier bij mij zitten”. Die duizend andere dingen heb ik opgeschreven en de eerste drukproef heeft ze nog kunnen lezen.

Ik maakte meer uren dan in de tijd dat ik een betaalde baan had en stortte mij erin.

In de loop van de tijd, door steeds meer te ervaren, horen, lezen en leren, kwam mijn kritische kant naar boven. Kwamen er steeds meer vragen

wat betreft het leren van de taal. Wie de lesboeken schrijft voor de taalmethodes. Wie de vragen bedenkt voor de examens. Wie bepaalt wat je moet weten om ingeburgerd te zijn. Wat als ‘Kennis van de Nederlandse Maatschappij’ wordt beschouwd. Als ik jonger was geweest, had ik mij er op een andere manier ingestort. Hogerop. Richting Den Haag om het maar even zo te noemen.

Eind juni 2018, lijkt het wel of ‘Den Haag’ dit boekje al heeft gelezen..... Er gaat van alles veranderen.

‘Op 4 juli 2018 worden in de Tweede Kamer nieuwe plannen voor de inburgering officieel bekend gemaakt. Het examen gaat veranderen. De veranderingen kunnen in 2020 starten’

Ik ben benieuwd. Diverse kritische kanttekeningen die ik maak, lijken achterhaald te zijn. Laat ik het dan maar zo bekijken: Na het lezen zul je begrijpen waarom alles weer op de schop gaat...

2021 Door corona werd dit plan uitgesteld. Het schijnt nu in 2022 te gaan gebeuren. De afgelopen jaren heb je ongetwijfeld in diverse kranten gelezen over ‘Fraude bij taalscholen’. Ik uitte mijn twijfels al in dit boekje bij de eerste uitgave in 2018. (hoofdstuk ‘Taalscholen’) Helaas klopte mijn gevoel.

Kennis maken

Eerst maak je kennis met de mensen waar ik contact mee heb. Waar ik thuiskom, of zij bij mij, om taallessen te geven. Maar vooral om te praten, praten, praten. In het Nederlands natuurlijk. Soms naar aanleiding van één woordje, plaatje, stukje tekst of een vraag van hen aan mij of andersom. Of de filosofische vraag die op het labeltje van een theezakje van een bepaald merk staat. Ik bedenk zelden van tevoren hoe de les wordt ingevuld. Het gaat bijna altijd vanzelf. Niet over iedereen is een hoofdstuk geschreven; wel komen sommige voorbeelden voort uit de lessen en ontmoetingen met hen. Het is een heel beperkt aantal mensen en vooral Syriërs, vandaar dat dit boekje verre van compleet is. Daar ben ik mij van bewust. Mijn verhaal geeft slechts een indruk.

Veel voorbeelden die ik tegenkwam in de taallessen. Er is een enorme variëteit in lesboeken en ze verschillen in opbouw. Ik vertel over de examens, de huiswerkopdrachten en de taalscholen. Je kunt, als je in dat soort nieuws geïnteresseerd bent, veel lezen over de kritiek die er is en dat het allemaal anders moet, maar ik denk dat als je er niets mee te maken hebt, je geen idee hebt wat bijvoorbeeld de examens inhouden.

Ik vertel over een platform, dat werd opgericht in mijn gemeente, om vluchtelingen te helpen. Daar nam ik deel aan en er vloeiden acties uit voort waar ik mijn steentje aan bij droeg. Door mijn deelname aan dit platform liep ik tegen weer heel andere zaken aan. Daar schrijf ik ook over. Waar ik mij over verbaasde. Een andere andere kant. Ik schrijf kort over de huisvesting, wat ik hoorde in de wandelgangen over enkele andere gemeentes en tot slot nog gedachten die bij mij op kwamen.

Verschillende termen

Zoals gezegd: mijn kritische kant is er wel degelijk. Ik heb zeker mijn bedenkingen bij sommige nieuwe inwoners, slik niet alles voor zoete koek en medelijden staat echt niet bovenaan mijn lijstje. Hoewel ik, bij wijze van spreken, medelijden heb met het denken van sommige Nederlanders, die ongenueanceerde uitspraken doen: “Die vluchtelingen die alles maar cadeau krijgen”. De mensen die zich niet realiseren dat er een andere kant is. De mensen die mij bekijken als ‘iemand die die vluchtelingen helpt’.

Ik moet er niet aan denken alles in mijn leven achter te moeten laten, mijn (foto) boeken, mijn vrienden, mijn familie, mijn huis, mijn.... Alles! En in een land te komen, waar ik niemand kan verstaan en geen krant kan lezen en niet kan werken omdat ik de taal niet spreek. Mijn hand moet ophouden, terwijl ik thuis een luxeleven leidde omdat ik zelf goed geld verdiende na een afgeronde universitaire studie. In een flat moet wonen met drie volkomen vreemden. Dat doet toch niemand voor de lol?

Het bleek dat er in de diverse groepen waarin ik terecht kwam, die met dit werk te maken hebben, verschillende termen worden gebruikt. Nieuwe inwoners, nieuwe Nederlanders, statushouders, vluchtelingen. De term asielzoekers komt niet voor in dit boekje, want als de mensen eenmaal in een gemeente woonruimte hebben gekregen, zijn ze geen asielzoeker meer. Dan hebben ze een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd. Degenen die ik heb leren kennen, hebben die status, zijn statushouders en wonen in en rond mijn gemeente. Ik moet denken aan een reportage die in de zomer van 2017 op tv was over de vierdaagse in Nijmegen. Er liep een Syrisch meisje mee. Een vluchteling, zoals de reporter haar noemde. “Hoelang blijf ik eigenlijk vluchteling heten?” vroeg ze in perfect, accentloos Nederlands.

Dat vroeg ik mij op dat moment ook opeens af. Toch is dat het woord dat nog steeds het meest gebruikt wordt. “Er wonen vluchtelingen bij mij om de hoek”. Het zijn dan in ieder geval dus al statushouders, maar dat is zo’n ‘dossier- term’. Nieuwe inwoners, nieuwe Nederlanders. Maar, net als vluchteling, hoelang blijf je ‘nieuw’? Bijvoorbeeld die nieuwe burens

van ons. Zijn dat nou nieuwe inwoners? Nee, de nieuwe bewoners van het huis van.... Nieuwe burens. Hoelang blijven ze nieuw? Tot er binnenkort nog nieuwere burens komen. Waarom blijf je dan vluchteling heten als je hier soms al jaren woont?

Mocht je mijn verhaal lezen en denken: ‘Ja maar, het beeld dat jij schetst is heel beperkt en eenzijdig’, dan zeg ik dat ik het met je eens ben. Maar ik kan alleen schrijven over wat ik heb meegemaakt met de mensen die ik heb ontmoet en wat ik heb gehoord van mensen die ik hier en daar sprak zowel binnen als buiten mijn eigen gemeente. Ik weet dat het een puur subjectief en incompleet verhaal is, een weerslag van mijn persoonlijke beleving. Sorry, als ik de zaken ‘verkeerd’ beschrijf, maar ik heb ze zo ervaren of begrepen, of zo is het mij verteld en lange tenen zijn helaas niet altijd te vermijden, heb ik gemerkt.

Al zijn er dus best ook wat kritische geluiden over sommige zaken, ik wil niet dat dit een aanklacht wordt. Zo is het beslist niet bedoeld. Het gaat meer om de verwondering die ik zo vaak voel. En mocht je jezelf in dit verhaal ergens herkennen, voel je dan asjeblijft niet aangevallen of beledigd.

Nederlanders niet maar ook vluchtelingen, statushouders, nieuwe inwoners en nieuwe Nederlanders niet.

En dan

Hoe gaat dat dan als je ‘iets nuttigs’ wilt gaan doen met je vrije tijd? Begin 2015 stopte ik met het vrijwilligerswerk dat ik vijf jaar met veel passie en plezier had gedaan. Mijn echtgenoot en ik zouden dat jaar ruim twee maanden op vakantie gaan. Na die vakantie, in september, kwam er ongetwijfeld weer iets op mijn pad. Zoals altijd in mijn leven.

Ik had wat vage ideeën. Afkomstig uit het onderwijs, een liefde voor taal, toneelervaring, goed in improviseren, organisatietalent (regelnicht), creatief, ervaring in de omgang en het werken met mensen van 0 tot 92 jaar en praten over alle mogelijke onderwerpen met alle mogelijke typen mensen door werkervaring bij de telefonische hulpdienst Sensor. (Nu de Luisterlijn) Wat zou er zijn voor deze pensionada met tijd en energie? Begin september meldde ik mij bij de vrijwilligerscentrale in mijn gemeente. Tijdens het intakegesprek vertelde ik over wat ik als ‘mijn kwaliteiten’ beschouw en wat mijn voorkeuren zijn.

Al gauw viel de term taalcoach: 'De basis van taalcoaching is een ontmoeting met iemand die je nog niet kent en met hem / haar in gesprek gaan. Taalcoaching zorgt ervoor dat anderstaligen hun taal verbeteren, meer zelfvertrouwen krijgen en sneller meedoen. Er kunnen vriendschappen en waardevolle contacten ontstaan'.

Dat leek op mijn lijf geschreven te zijn! Ik zou gebeld worden. Later, maar in diezelfde week, was in alle kranten de foto te zien van het Syrische jongetje op het strand. Hoe triest de aanleiding ook was, er kwam iets op mijn pad.

Binnen twee dagen werd ik gebeld en uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek bij degene die in mijn gemeente de taalcoaches organiseert. Er waren er veel nodig want de stroom vluchtelingen, waar later zoveel over te doen zou zijn, was op gang gekomen. We waren er die ochtend met z'n drieën voor meer informatie. Het begin van die nieuwe wereld voor mij. Vluchtelingen Werk (meestal VW genoemd), maatschappelijk begeleiders, statushouders, asielzoekerscentrum (AZC) centraal orgaan opvang asielzoekers (COA) inburgeren, taalscholen.

Eén van de drie aanwezigen wist eigenlijk al waar hij taalcoach zou gaan worden. Hij is zelf journalist en wilde graag een gevluchte Syrische journalist onder zijn hoede nemen. De volgende vraag was of iemand een cliënt ten noorden van de gemeente kon helpen. Dat was in de buurt van de ander en het derde adres, ten zuiden, was voor mij goed te doen. Het was puur toeval dat ik daar terecht kwam. Daar, het adres waar ik de jaren erna zo vaak naar toe zou rijden.

Wederom binnen twee dagen werd ik gebeld. Nu door de maatschappelijk begeleidster van VW die het gezin begeleidde, waar ik taalcoach van de moeder, Nour, zou worden. Zij zou er die middag naartoe gaan. Als pensionada met tijd en een lege agenda, kon ik meteen komen om kennis te maken. En zo kwam ik terecht bij Nour en Taim uit Syrië.

De mensen hebben andere namen gekregen. Het gaat niet om hen persoonlijk, wie ze precies zijn, maar om mijn ontmoetingen met hen en de verhalen die daaruit voortvloeiden.

Het begin

Nour en Taim. Beiden spraken heel behoorlijk Engels. Dat was wel gemakkelijk. Hoewel het later ook een handicap zou blijken te zijn. De begeleider van vluchtelingenwerk sprak consequent Nederlands, viel mij op, hoewel ze er zo goed als niets van begrepen. Ze woonden hier nauwelijks twee maanden als gezin.

Taim was al langer in Nederland. Verbleef in diverse AZC's, maar daar werd geen taalles gegeven. Bovendien stond zijn hoofd daar in die tijd niet erg naar. Okay, veilig aangekomen in een veilig land. Maar mocht hij blijven? Hoe ging het met zijn vrouw en kinderen? Met zijn familie? Met haar familie? Met zijn gevluchte vrienden? Zou Nour met de kinderen mogen komen? Wanneer? Waar zouden ze een huis krijgen? Waar zouden ze terecht komen? Hoe zag de toekomst eruit?

Vrij snel tijdens het gesprek bleek dat Nour en Taim twee ochtenden per week naar een taalschool zouden gaan, maar dat er een probleem was met het ophalen van de peuterspeelzaal van hun jongste dochter van twee jaar, Jinan. De oudste van vier jaar, Lina, ging naar de basisschool met een continuurooster. Het zou betekenen dat Nour en Taim vervroegd weer naar huis zouden moeten. Daar kwam mijn oma-kant van pas. Ik bood aan de ene week Jinan beide keren op te halen en de andere week één keer. Dit i.v.m. ander vrijwilligerswerk. Juist met oude mensen: de nostalgieclub in een verzorgingshuis. Een mooi contrast.

Ik kreeg direct de sleutel van het huis en de eerste periode ging ik met Jinan naar hun huis. Later, toen Jinan mij beter kende en begreep, nam ik haar mee naar mijn eigen huis waar de ouders haar ophaalden. Een paradijsje voor Jinan, durf ik te zeggen. Ik had nogal wat speelgoed in huis voor drie kleindochters, die twee keer per jaar vanuit het buitenland kwamen logeren. En voorleesboekjes. En een tablet met leerzame peuterspelletjes. Naast de peuterspeelzaal heb ook ik mijn steentje bijgedragen aan de taalontwikkeling van dit meisje. Evenals niet te vergeten de voorleescoach die één keer per week speciaal voor de kinderen een middag kwam.

Het was een heel team vrijwilligers dat de familie ondersteunde. De taalcoach die een journalist ging helpen, bleek voor Taim te zijn. Van vluchtelingenwerk waren er twee maatschappelijk begeleiders die eerste periode.

Het Engels spreken, dat zo'n makkelijke vluchtweg lijkt, blijkt ook een handicap te zijn. De woordvolgorde in het Nederlands is meestal anders. Als je 'me' ziet staan, blijft het lang 'mie' in de uitspraak. En 'we' wordt 'wie'. Veel woorden lijken erg op het Engels en wij gebruiken veel Engelse woorden, maar spreken ze dan toch net iets anders uit. Taim vertelde dat mensen, zodra ze doorhebben dat je buitenlander bent, Engels met je gaan praten. Om je te helpen, heel aardig natuurlijk. Mooi liedje: 'Praat Nederlands met me'

Bij die eerste kennismaking had ik nog geen idee hoe intensief het contact zou worden. Hoe het proces van een nieuwe taal leren zou verlopen, anders dan ik van een 'gewone' school gewend ben. Wat zou mijn rol zijn? Wat voor 'juf' zou ik in deze situatie zijn? We kregen wederzijds les. Syrië: ooit hadden we een gids bij een vakantie in Egypte, die zei: "Syrië, het mooiste land dat ik ken. Daar moet je heen!" Het kwam er maar niet van. Helaas denk ik nu, ik wist er niets vanaf. Het woord Syriër was nog niet in mijn actieve woordenschat opgenomen.

Nour die met twee kleine kinderen in het vliegtuig stapte om zich na anderhalf jaar weer bij haar man te voegen, wist weinig van het land waar ze heen ging. In Europa ja.... Maar met het vaste voornemen weer een leven op te bouwen in dat onbekende land. Nederland. Welke weg gingen wij samen afleggen?

Nour

Ik kwam binnen als taalcoach. Maar je groeit, als je dat wilt en toelaat, in andere rollen. En ik liet dat gebeuren. Hoe meer ik haar leerde kennen, hoe meer bewondering ik voor haar kreeg. Voor elke hardwerkende nieuwe Nederlander trouwens! Natuurlijk is het vreselijk als je moet vluchten uit je land en alles achter je moet laten, maar mensen die vervolgens hun schouders eronder zetten, daar heb ik echt bewondering voor. En met Nour maakte ik het van nabij mee. Haar ups en, in het begin vooral, downs. Zij had een eigen tandartspraktijk in Damascus. En nu niets meer. Beetje flauw, maar als tandarts zette ze haar tanden erin om haar doel te bereiken: weer als tandarts kunnen werken.

Het gevoel was wederzijds. We lagen elkaar wel. Onlangs stelde zij mij voor aan vrienden van haar als “mijn Nederlandse moeder”. Ik voelde me vereerd. Maar bij zo’n uitspraak realiseer ik me des te meer dat taalcoach zijn, maar een klein gedeelte is van je taak en je meer een ‘wandeland handboek Nederland’ bent. Onze gesprekken werden in de loop van de tijd steeds persoonlijker. Een ideaal hulpmiddel bleek de app ‘translater’ te zijn. Zo kon je nieuwe woorden, buiten de lesmethode om, uitleggen. Uitdrukkingen en tussendoortjes kwamen ter sprake. Prachtig hoe Nour opeens bij sommige dingen zei: “Jongejongejonge.”

Ik nam geen blad voor de mond. Gaf overal eerlijk antwoord op en vroeg ook alles. Wat dat betreft ben ik een voorbeeld van de directheid van de Nederlanders die altijd als eerste genoemd wordt als ter sprake komt: Wat maakt Nederlanders tot typisch Nederlanders?

Vrij snel na de kennismaking sprak ik met Nour over haar hoofddoek. Ik heb er geen enkel bezwaar tegen maar was benieuwd wat voor haar de reden is om dit te dragen. De eerste keer dat ik Nour ontmoette, zag ik een jonge vrouw in spijkerbroek. De keer erna had ik allerlei niet meer gebruikt speelgoed in de achterbak van mijn auto en ik vroeg of ze even kon helpen dat te dragen. Toen bleek dat Nour buiten de huisdeur een witte sjaal, met daaronder nog een strak wit doekje, en een speciale jas aan deed. Ze ging zelfs het balkon niet op zonder die kledij. Het ging een keer regenen toen ik er was en er hing was buiten. Ze was blij dat ik er